

Instalacje gazowe w budynkach

Procedury dla bezpieczeństwa

Instalacje gazowe w budynkach mieszkalnych, użyteczności publicznej, zagrodowej i rekreacji indywidualnej (tylko takich obiektów dotyczy niniejszy artykuł) podlegają ściśle określonym procedurom, które definiują sposoby ich projektowania, wykonywania i odbioru.

Do każdego z trzech etapów inwestycyjnych instalacji gazowych (projektowania, wykonywania i odbioru) przypisane są częściowo wspólne, a częściowo odrębne akty prawne, przepisy, wytyczne i zalecenia branżowe. Ich ilość, a częściej ich interpretacja, wprowadzają nieporozumienia u inwestorów oraz wykonawców. W publikacji autor próbuje wyjaśnić kilka najczęściej spotykanych wątpliwości pojawiających się podczas rozmów z potencjalnymi użytkownikami i wykonawcami instalacji gazowych.

Dwie metody

Kiedy inwestor na podstawie projektu budowlanego decyduje się na wykonanie wewnętrznej instalacji gazowej z rur miedzianych, instalator ma do dyspozycji dwie metody połączeń przewodów rurowych:

- z zastosowaniem złączek lutowanych na twardo,
- z zastosowaniem złączek zaprasowywanych.

Przypomnijmy, że obie te metody są usankcjonowane w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury w sprawie warunków, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie z dnia 12 kwietnia 2002 r. (Dz. U. nr 75 poz. 690 z 2002 z późniejszymi zmianami). O ile metoda lutowania na twardo wymieniona jest wprost, o tyle metoda zaprasowywania jest ujęta ogólnie jako metoda, która ma spełniać wymagania szczelności i bezpieczeństwa określone w polskich normach dotyczących instalacji gazowych. W zwią-

ku z tym połączenia zaprasowywane muszą spełniać określone warunki, które wielokrotnie były opisywane na łamach m.in. niniejszego czasopisma, i z tego powodu nie będą ponownie wyjaśniane. W tym miejscu przypomnieć należy, że złączka zaprasowywana do instalacji gazowych po przebyciu badań i procesu certyfikacji powinna posiadać wymagane prawem oznaczenia (najczęściej na opakowaniu jednostkowym i/lub bezpośrednio na złączce) zawierające m.in. informacje o numerze Krajowej Deklaracji Zgodności, numerze Aprobaty Technicznej i numerze Certyfikatu oraz podstawowe dane techniczne. Jeżeli projektant nie nazwał wyraźnie w projekcie metody łączenia rur miedzianych (w świetle obowiązującego prawa nie ma takiego obowiązku), instalator może na bazie wspomnianego wyżej rozporządzenia wybrać jedną z wymienionych metod połączeń.

O ile instalacja gazowa wykonywana z rur stalowych czarnych łączonych poprzez spawanie nie ma ograniczeń odnośnie miejsca zastosowania, o tyle instalacja z miedzi takie ograniczenia posiada.

Wątpliwości rozwiązane

Z ostatnich rozmów autora z instalatorami wynika, że ich wątpliwość budzi stosowanie miedzi za gazomierzem zamontowanym na klatce schodowej budynku wielorodzinnego. Paragraf 163, punkt 4 noweli wspomnianego wyżej rozporządzenia podaje, że można stosować miedź za gazomierzem lub za

odgałęzieniem do odrębnego lokalu. Jednocześnie to samo rozporządzenie umożliwia montaż gazomierza na klatce schodowej.

Trudno więc dopatrzeć się we wspomnianych przepisach ograniczeń dotyczących opisywanego wyżej rozwiązania. Podobną interpre-

tację przepisów można odszukać w publikacjach specjalistycznych dotyczących zastosowania instalacji miedzianych.

Kolejnym źródłem wątpliwości, które wstrzymuje prowadzenie przewodów miedzianych za gazomierzami na klatkach schodowych, jest punkt 5 tego samego paragrafu, który zabrania prowadzenia rur miedzianych na zewnętrznej ścianie budynku. Wprowadzenie takiego ograniczenia spowodowane zostało faktem zapewnienia takich warunków, aby różnica temperatury między powietrzem zewnętrznym a temperaturą przesyłanego gazu nie powodowała wykrapłania się pary wodnej na powierzchni przewodu, a co za tym idzie - aby nie skutkowało to przyspieszoną korozją rury. W takim rozumieniu ściana od-

dzielająca lokal od klatki schodowej (ogólnodostępnego korytarza) nie jest ścianą zewnętrzną budynku. Nie ma więc zakazu stosowania rur miedzianych.

Sposób odbioru instalacji gazowej

Kolejny temat, który często jest podnoszony w dyskusjach, to sposób odbioru instalacji gazowej. Procedurę sprawdzenia instalacji gazowej reguluje Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 sierpnia 1999 r. (Dz. U. nr 74 poz. 836 z 1999 z późniejszymi zmianami). Obok opisu przeprowadzenia próby szczelności instalacji gazowej (rodzaju próby głównej, ciśnień sprawdzających, opisu przyrządów pomiarowych) w cytowanym Rozporządzeniu czytamy: „Z przeprowadzenia głównej próby szczelności sporządza się protokół, który powinien być podpisany przez właściciela budynku oraz wykonawcę instalacji gazowej”. Jak widzimy, w tym zapisie nie ma mowy o konieczności udziału strony dostawcy gazu w procedurze kontroli poprawności wykonania i szczelności układu gazowego.

Zdarza się czasami, że w kontaktach z instalatorami dostawca gazu zgłasza uwagi co do sposobu wykonania instalacji gazowej lub użytych w niej materiałów. Autor publikacji nie znajduje jednak w świetle obowiązujących przepisów takiego obowiązku nakładanego na dostawcę paliwa gazowego.

Zakładając też, że w procesie projektowania, jak i montażu, zostały zachowane obowiązujące przepisy, a zastosowane materiały posiadają wymagane prawem oznakowania umożliwiające stosowanie ich w instalacjach gazowych, to kwestionowanie możliwości montażu gazomierza i zagazowania instalacji jest bezpodstawne.

Rola dostawcy paliwa

W tym momencie warto przywrócić się ważnej roli dostawcy paliwa gazowego. Spółki gazownicze w znakomitej większości na swoich stronach internetowych, a także w punktach obsługi klienta, udostęp-

niają wiele formularzy i informacji umożliwiających kompletację dokumentów pozwalających przyłączyć budynek do sieci gazowniczej. Wśród nich istnieje wniosek pod tytułem: „Zgłoszenie budynku do napełnienia instalacji gazowej paliwem gazowym.” Oprócz danych osobowych, danych dotyczących usytuowania budynku etc. wymagane jest również podanie:

- oświadczenie kierownika budowy o wykonaniu instalacji zgodnie z projektem,
- oświadczenie o pozytywnym przeprowadzeniu próby ciśnieniowej,
- oświadczenie o posiadaniu aktualnej opinii kominiarskiej.

Nie ma natomiast mowy o konieczności udokumentowania ma-

teriałów i technologii użytej w procesie montażu instalacji.

Po wypełnieniu zgłoszenia oraz po uprzednim załatwieniu zobowiązań wobec dostawcy gazu (ustalenie warunków przyłączenia gazu, ustalenie i podpisanie umowy na dostawę gazu) zakład gazowniczy powinien zamontować gazomierz i napełnić instalację paliwem.

Odpowiedzialność

Można zatem stworzyć zarys schematu działania i odpowiedzialności w procesie budowy i uruchomienia instalacji gazowej. Wymienione niżej kolejno pary „proces - osoba odpowiedzialna” mogą przedstawiać się następująco:

- projekt instalacji gazowej - projektant,
- wykonanie instalacji gazowej - instalator,
- sprawdzenie zgodności wykonania z projektem i zmianami w trakcie budowy - kierownik budowy,
- zgodność wpisów w dzienniku budowy, zgodność z obowiązującymi wymaganiami, kontrola jakości wykonania i użytych materiałów - inspektor nadzoru/ kierownik budowy,
- próba ciśnieniowa - uprawniony instalator,
- protokół próby ciśnieniowej - uprawniony instalator, właściciel budynku (administrator),
- dostawa gazu, opomiarowanie - dostawca paliwa gazowego.

W zależności od rodzaju i wielkości budowy przywołane funkcje w procesie budowlanym mogą być wymieniane lub niewymagane.

Dyskutować warto!

Wątpliwości, które powstają w procesie tworzenia i dalszego korzystania z instalacji gazowych, jest wiele. Sporo zagadnień dotyczących przerw w eksploatacji instalacji gazowej, naprawy i remontów jest często tematem burzliwych rozmów i polemik.

Warto dyskutować na takie tematy i w sposób nieuciążliwy dla żadnej ze stron procesu budowlanego rozwiązywać powstałe problemy.

 Tomasz Hyla

Fot. z archiwum Viega.